

НАГРАДА ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ За укупан допринос српској поезији

На консултацијама које су електронским путем одржане у марту и априлу 2025. године, Жири у саставу: Слађана Илић, Војислав Карановић, Ђорђе Деспић, Бранко Вранеш и Горан Максимовић донео је једногласну одлуку да добитник награде „Десанка Максимовић“ за 2025. годину буде песник Драган Јовановић Данилов.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Добитник награде „Десанка Максимовић“, за укупан допринос српској поезији, песник Драган Јовановић Данилов (Пожега, 1960), присутан је у српској књижевности дуже од три и по деценије. Његов разноврстан песнички, прозни и есејистички рад, као и писање ликовних китика, на креативан начин обиљежили су савремену српску књижевну и уметничку сцену. Најчешће су презентовани у књижевној и уметничкој периодици, а затим и у песничким књигама, сликарским каталозима, као и у романима и књигама есеја. Прву књигу песама објавио је 1990. године. Заступљен је као песник у више антологија и зборника. Поезија му је превођена на руски, пољски, енглески, француски, немачки, италијански, македонски, словеначки, бугарски и румунски језик. Живи у родном граду и ради у Народној библиотеци у Пожеги.

Издајамо песничке књиге: *Еухаристија* (1990), *Енигме ноћи* (1991), *Пентаграм срца* (1992), *Кућа Бахове музике* (1993), *Живи пергамент* (1994), *Европа под снегом* (1995), *Пантокр(е)атор* (1997), *Глава харфе* (са Дивном Вуксановић, 1998), *Алкохоли с југа* (1999), *Концерт за никог* (2001), *Хомер предрагађа* (2003), *Гнездо над понором* (2005), *Мемоари песка* (2008), *Моја тачка привиђења* (2010), *Кад невине душе одлазе* (2011), *Вино с вулкана* (2012), *Симетрија вртлога* (2014), *Говорити с водопадима* (2016), *Ум подивљале реке* (2018), *Кањони кроз нас* (2023). Избор из Даниловљеве поезије објављен је 2019. године под насловом *Чувар бележнице*.

Објавио је следеће романе: *Алманах пеишчаних дина* (1996), *Иконостас на крају света* (1998), *Отац ледених брда* (2009), *Таласи београдског мора* (2016), *Шта снег прича* (2016), *Јелен ноћи* роман о Сави Шумановић, 2022).

Указујемо и на књиге аутопоетичких есеја: *Срце океана* (1999), *Духови Балкана* (2019), *Живети у малим градовима* (2021). Поред тога, Данилов је као ликовни критичар и есејиста објавио монографије о сликарима: Василију Доловачком, Љубодрагу Јанковићу Јалету, Жељку Ђуровићу, Предрагу Вукичевићу, Зорану Настићу, Дамјану Ковачевићу, Драгославу

Живковићу и Лазару Возаревићу. Написао је и више од три сторине текстова за каталоге ликовних изложби.

Добитник је више угледних песничких награда: „Бранкове награде“, „Змајеве награде“, „Васко Попа“, „Бранко Миљковић“, „Меша Селимовић“, „Златни сунцокрет“, „Оскар Давичо“, „Бранко Ћопић“, „Стеван Пешић“, „Просветине награде“, „Ристо Ратковић“, „Јефимијин вез“, „Песма над песмама“, „Златни прстен деспота Стефана Лазаревића“, „Димитрије Митриновић“, „Лаза Костић“, „Момо Капор“, „Ђура Јакшић“, „Дисове награде“, „Велике базјашке повеље“ и више других међународних признања у Италији, САД, Тунису и сл. Збирка песама *Balkańska sješta*, објављена у пољској издавачкој кући Ruthenus - Rafal Barski (Krosno, 2023), у преводу Олге Лалић Кровицки, ушла је 2024. године у ужи избор за међународну награду „Вислава Шимборска”.

Објављено је више књижевнокритичких огледа о стваралаштву Драгана Јовановића Данилова, а овде посебно указујемо на књиге: *Дванаест и по кругова протрчавања кроз поезију Д. Ј. Данилова* (аутори Владан Панковић и Никица Банић) (2003), *Поезија Драгана Јовановића Данилова* (зборник радова поводом добијања „Змајеве награде“ у издању Матице српске, 2014), *Калиграфија метафоре* (аутор Стојан Ђорђић) (2017), *Данилов Хомер предрагаћа* (аутор Богомир Ђукић) (2021), тематски двоброј часописа *Сент* (број 56/57, 2021), посвећен је рецепцији поезије Драгана Јовановића Данилова на страним језицима.

Суштина песничке поетике Драгана Јовановића Данилова почива на доживљају лепоте као „цветању бића“ (Плотин), као и интерпретацији разноликих животних искустава која су наталожена у том бићу. За Данилова је настанак песничког надахнућа, као и сам чин стварања песме, спонтани и изненадни догађај раван буктињи, док су песнички доживљај и песничка имагинација истовремено поткрепљени снажним емоцијама и прецизним визуелним сензацијама. Управо је у том укрштању субјективног и објективног доживљаја света у себи и света изван себе садржана она аутентична искра стварања, у коју песник настоји веровати, али је мора и непрестано преиспитивати. Сензације из спољашњег света и интимни лични доживљаји, подједнако из света успомена везаних најчешће за детињство и младост, као и за актуелну живу стварност, извори су најпоузданијег и непосредног песничког надахнућа. Из спољашњег света истовремено израћају искуства из непосредног окружења, из ужег и ширег завичаја, као и из удаљених, често и сасвим непознатих и егзотичних поднебља. Интимни доживљаји исказани су кроз укрштање дионизијског и аполонијског надахнућа, кроз снажне сударе телесног и духовног, кроз директно укрштање и прожимање озбиљног и смешног. У том контексту, за Данилова поезија израста у свеобухватни плашт који покрива целокупан чулни и спознајни свет, а језик поезије израста у најдубљи вид и уметничко средство продора у тај спознајни свет. Наводимо и неке од репрезентативних Даниловљевих песама: „Мемоари песка“, „Дланови“, „Вино са вулканских острва“, „На Саломиној чинији“, „Темељ“, „Велики песници“, „Звона за Балкан“, „Беседа о првом греху“, „Чувар стада“, „Поподне са голубовима“, „Шампањац“,

„О вучјим траговима, о материци и ружи“, „Вртоглави текст“, „Харфа и прсти“, „Речи страшније од вејавице“ и сл.

То су само неки од поетичких и уметничких аргумената којима смо се руководили приликом издвајања овога истакнутог песника за овогодишњег добитника угледне књижевне награде „Десанка Максимовић“.

ЖИРИ У САСТАВУ:

Проф. др Горан Максимовић,
редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Нишу;

Проф. др Ђорђе Деспић,
редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду;

Проф. др Бранко Вранеш,
ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду;

Др Слађана Илић,
доктор филолошких и доктор политичких наука;

Војислав Карановић,
песник и уредник Редакције културе у Радио Београду РТС-а и добитник награде
„Десанка Максимовић“ за 2019. годину.